

XVII OLIMPIADA MEDIEWISTYCZNA A.D. 2024

PRZECZYTAJ!

Szanowny Młody Mediewisto,
witamy na etapie szkolnym XVII edycji Olimpiady Mediewistycznej!

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, sprawdź, czy Twój materiał jest kompletny. Powinien zawierać 10 stron. Na drugiej stronie są pytania identyfikacyjne. Musisz na nie odpowiedzieć. Zadania zaczynają się od strony trzeciej. Na wypełnienie testu masz 90 min. W wypadku braku jakiegokolwiek strony lub niemożności odczytania zadania z innego powodu zgłoś to natychmiast do opiekuna sali. Jeżeli pomylisz się w odpowiedziach i zorientujesz się w trakcie pisania testu, skreśl błędną wypowiedź i wyraźnie zaznacz prawidłową. W teście wyboru w niektórych zadaniach może znajdować się więcej niż jedno prawidłowe rozwiązanie i w takim przypadku prawidłowa odpowiedź polega na wskazaniu wszystkich prawidłowych rozwiązań.

PRACUJ SAMODZIELNIE!

Opiekun sali może Cię wyprosić z klasy, unieważniając Twoją pracę, po stwierdzeniu korzystania z niedozwolonych metod pomocy (np. wszelkich środków łączności).

Wszystkie zadania testu oparte są na obowiązkowej literaturze. W tej edycji na etapie szkolnym wprowadziliśmy nowość – 10% pytań dotyczy historii powszechnej z całego programu nauczania historii. Staramy się o uzyskanie uprawnień olimpiady przedmiotowej i jest to jeden z niezbędnych elementów pozwalających na uzyskanie tego uprawnienia.

W teście można uzyskać 100 pkt, limit kwalifikujący do następnego etapu wynosi 50 pkt.

Pamiętaj:

non scholae sed vitae discimus.

POWODZENIA i do zobaczenia na finale w Legnicy na Dolnym Śląsku.

Sekretarz Komitetu Głównego OM
Ewa Stanecka-Spuła

COLLEGIUM
WITELONA

WYPEŁNIJ WIELKIMI LITERAMI

Imię i nazwisko uczestnika:

.....

Data urodzenia .....

Szkoła (i miejscowość), którą reprezentuje uczestnik .....

.....

.....

Klasa – .....

Nauczyciel historii (imię i nazwisko) .....

Olimpiada Mediewistyczna A.D. 2024

CZĘŚĆ I – HISTORIA POLSKI

1. Proszę przyporządkować właściwe daty do wydarzeń (1 pkt za każdą poprawną odpowiedź – razem 30 pkt.):

527, 537, 911, 962, 988, 1077, 1122, 1123, 1195, 1227, 1273, 1241, 1300, 1339, 1346, 1364, 1429, 1440, 1463, 1466, 1573, 1620, 1648, 1772, 1848, 1918, 1919, 1921, 1956, 2004

Wydarzenie	Data
bitwa na Zalewie Wiślanym	
bitwa nad Mozgawą	
bitwa pod Białą Górą	
bitwa pod Crécy	
bitwa pod Legnicą	
chrzest Rusi	
uchwalenie konfederacji warszawskiej	
koniec wielkiego bezkrólewia w Niemczech	
tzw. konkordat wormacki	
Konstytucja marcowa	
koronacja Ottona I na cesarza rzymskiego	
koronacja Wacława II na króla Polski	
odsiecz Orleanu	
otwarcie nowo wybudowanej świątyni Hagia Sophia	
pierwszy rozbiór Polski	
początek panowania Justyniana Wielkiego	
pokój toruński II	
pokój (traktat) westfalski	
pokuta Henryka IV w Canossie	
powstanie księstwa Normandii	
powstanie wielkopolskie	
Poznański Czerwiec	
przystąpienie Polski do UE	
sobór laterański I	
traktat wersalski	
Wiosna Ludów	
założenie Akademii Krakowskiej	
założenie Związku Pruskiego	
zjazd w Gąsawie	
zjazd w Wyszehradzie (II)	

CZĘŚĆ II – HISTORIA POWSZECHNA

UWAGA: nie przyznaje się punktów częściowych za pytania za 2 pkt (wszystko albo nic).

1. Proszę uporządkować chronologicznie bitwy toczone przez starożytnych Greków (1 pkt):

Bitwa	Kolejność
Salamina	
Cheroneja	
Maraton	

2. Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z historii starożytnego Rzymu (1 pkt):

Bitwa	Kolejność
bitwa pod Adrianopolem	
bitwa pod Akcjum	
powstanie Spartakusa	
wprowadzenie kalendarza juliańskiego	

3. Proszę podać kolejność przybywania do Europy poszczególnych ludów (1 pkt):

Lud	Kolejność
Awarowie	
Hunowie	
Mongołowie	
Protobułgarzy	

4. Uporządkuj konflikty zbrojne według dat ich wybuchu:(1 pkt):

Lud	Kolejność
wojna trzynastoletnia	
wojna stuletnia	
wielka wojna z Zakonem Krzyżackim	
wojny husyckie	

5. Proszę poprawić błędy w poniższych zdaniach, przepisując je (1 pkt):

a) Kanibal zwyciężył Rzymian pod Kannami.

b) Legendarnymi założycielami Rzymu byli Romulus i Rebus.

a) .....

b) .....

6. W trakcie której krucjaty i w którym roku powstało Cesarstwo Łacińskie? (2 pkt.):

.....

7. W którym roku doszło do wygnania Władysława Wygnąca z Polski? (1 pkt)

.....

8. W którym roku odbyła się królewska koronacja Mieszka II? (1 pkt):

.....

9. Który z papieży i w którym roku wprowadził jako pierwszy zasadę wyboru papieży przez zgromadzenie kardynałów (konklawe)? (2 pkt.):

.....

10. W którym roku miała miejsce tzw. rzeź Gdańska? (1 pkt):

.....

11. Z której dynastii pochodziła Dobrawa? (1 pkt):

.....

12. Jakie imię nosił założyciel państwa wielkomorawskiego i rządzącej nim dynastii? (1 pkt):

.....

13. W której z wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej wziął udział Ryszard Lwie Serce? Proszę podać daty roczne jej trwania (2 pkt.):

.....

14. Jakie imię nosiła żona Henryka Brodatego? (1 pkt):

.....

15. Proszę przyporządkować imiona do określeń (2 pkt.):

- a. Posejdon, b. Sokrates, c. Arystofanes, d. Hipokrates
1. komediopisarz grecki, 2. filozof ateński, 3. starożytny prekursor nowoczesnej medycyny,
4. grecki bóg mórz

.....

16. Proszę wskazać przynależność dynastyczną władców przez połączenie imion z nazwami dynastii, łącząc numer przy imieniu władcy i literę przy nazwie dynastii (2 pkt.):

1. Chlodwig, 2. Ludwik IX, 3. Otto III, 4. Stefan I
a. Arpadowie, b. Kapetyngowie, c. Ludolfingowie (dynastia saska), d. Merowingowie

.....

17. Które z poniższych zdań jest fałszywe? (1 pkt):

- a. Aleksander Wielki założył Aleksandrię.
b. Aleksander Wielki zwyciężył pod Termopilami.
c. Aleksander Wielki dotarł do Indii.

.....

18. Kim był hoplita? (1 pkt)

- a. pieszym wojownikiem greckim, b. wojownikiem greckim walczącym na koniu,
c. urzędnikiem w Atenach zajmującym się sprawami wojska

.....

19. Agora to (1 pkt):

- a. rynek w starożytnym mieście greckim, b. starożytna moneta grecka, c. tkanina z króliczej wełny

.....

20. W jaki sposób zakończył życie Juliusz Cezar w 44 r. przed Chr.? (1 pkt):

- a. Został zamordowany przez Brutusa.
- b. Zginął w wojnie z Pompejuszem.
- c. Utonął w czasie przeprawy przez Rubikon.

.....

21. Które z poniższych zdań jest fałszywe? (1 pkt):

- a. Nazwa Konstantynopol pochodzi od imienia cesarza Konstantyna Wielkiego.
- b. Dominat wprowadził Marek Aureliusz.
- c. Teodozjusz Wielki dokonał podziału Cesarstwa Rzymskiego.

.....

22. Do jednego z poniższych wydarzeń nie doszło w 1492 r. Wskaż je (1 pkt):

- a. odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba
- b. śmierć króla Kazimierza Jagiellończyka
- c. zdobycie Konstantynopola przez Turków
- d. upadek muzułmańskiej Grenady

.....

23. Rok 1450 to data (1 pkt):

- a. bitwy pod Warną i śmierci króla Władysława Warneńczyka
- b. wynalezienia druku przy użyciu ruchomej czcionki przez Jana Gutenberga
- c. początku wojny polsko-krzyżackiej zwanej 13-letnią

.....

24. Które z niżej wymienionych zakonów powstałych w średniowieczu są zakonami żebraczymi? (1 pkt):

- a. cystersi, b. dominikanie, c. klaryski, d. norbertanie

.....

25. W 1066 r. rozegrała się bitwa pod Hastings. Które z poniższych zdań właściwie opisuje jej wynik? (1 pkt)

- a. Karol Młot zwyciężył Arabów.
- b. Otton I pokonał Węgrów.
- c. Wilhelm Zdobywca pokonał króla Harolda.

.....

26. Co to jest inwestytura? (1 pkt)

- a. wyłożenie środków pieniężnych na zakup dóbr ziemskich
- b. nadanie przez seniora dóbr wasalowi
- c. klątwa rzucała przez duchownych na władców świeckich

.....

27. Wskaż wśród poniższych zakony rycerskie (1 pkt):

- a. joannici b. templariusze c. krzyżacy

.....

28. Kto był przeciwnikiem wojsk chrześcijańskich w bitwie pod Warną? (1 pkt):

- a. Mongołowie, b. husyci, c. Turcy Seldżuccy, d. Turcy Osmańscy

.....

29. Które miasto stanowiło główną siedzibę Hanzy? (1 pkt):

- a. Halle, b. Lipsk, c. Lubeka, d. Magdeburg

.....

30. Które z biskupstw bądź arcybiskupstw nie weszło w skład polskiej organizacji kościelnej w roku 1000? (1 pkt):

- a. gnieźnieńskie, b. kołobrzesckie (po łac. Salsae Cholbergiensis), c. krakowskie, d. lubuskie, e. wrocławskie

.....

31. Który z władców stał na czele ostatniej krucjaty? (1 pkt)

- a. Andrzej II węgierski, b. Fryderyk Barbarossa, c. Ludwik IX Święty, d. Ryszard Lwie Serce

.....

32. Jakiego koloru była róża w herbie Yorków upamiętniona w nazwie Wojny Dwóch Róż? (1 pkt)

- a. biała, b. żółta, c. czerwona

.....

33. Która z wymienionych sztuk wyzwolonych nie należała do *trivium*? (1 pkt):

- a. dialektyka, b. geometria, c. gramatyka

.....

34. Kiedy miała miejsce epidemia tzw. czarnej śmierci w Europie? (1 pkt):

- a. na przełomie VII/VIII w., b. w połowie XII w., c. w połowie XIV w., d. na przełomie XV/XVI w.

.....

35. Kim albo czym był kapitularz? (1 pkt):

- a. zbiorem praw, b. księgą liturgiczną, c. duchownym na dworze monarchy, d. poborcą podatków

.....

36. Który z władców czeskich najechał na Polskę w roku 1038 bądź 1039? (1 pkt):

- a. Bolesław Okrutny, b. Bolesław Rudy, c. Brzetysław I, d. Spitygniew, e. Wacław I

.....

37. Z jakiego kruszcu bito denara w średniowieczu? (1 pkt):

- a. miedzi, b. ołowiu, c. srebra, d. złota

.....

38. Czyje siły odniosły zwycięstwo w bitwie pod Bouvines (1214)? (1 pkt):

- a. angielskie, b. francuskie, c. niemieckie

.....

39. Kiedy rozegrała się bitwa pod Płowcami? (1 pkt):

- a. 1109, b. 1227, c. 1331, c. 1454

.....

40. Który z ludów utworzył królestwo w Afryce? (1 pkt):

- a. Frankowie, b. Burgundowie, c. Wandalowie, d. Irowie, e. Piktowie, f. Redarowie

.....

41. Gdzie miała się znajdować mityczna siedziba bogów greckich? (1 pkt):

- a. w Olimpii, b. na Olimpie, c. na Olimpiadzie

.....

42. Jak nazywa się zwolenników kultu świętych obrazów w Bizancjum? (1 pkt):

- a. logoteci, b. ikonoklaści, c. ikonodulowie, d. stylici

.....

43. Który z synów Bolesława Krzywoustego w ogóle nie zasiadł na tronie princepsa? (1 pkt):

- a. Władysław Wygnaniec, b. Mieszko Stary, c. Bolesław Kędzierzawy, d. Henryk Sandomierski
e. Kazimierz Sprawiedliwy

.....

44. W którym stuleciu Mazowsze zostało ponownie przyłączone do Polski po okresie podziałów dzielnicowych? (1 pkt):

- a. XIV w., b. XV w., c. XVI w.

.....

45. W którym mieście miała miejsce rewolta zwana buntem Nika? (1 pkt):

- a. w Konstantynopolu, b. w Nicei, c. w Londynie, d. we Florencji, e. w Orleanie, f. w Kijowie

.....

46. Który z arcybiskupów koronował Wacława II na króla Polski? (1 pkt):

- a. Jakub Świnka, b. Janisław, c. Henryk Kietlicz, d. Radzim

.....

47. Który z kronikarzy wzmiankował tzw. państwo Samona? (1 pkt):

- a. Jan Długosz, b. tzw. Fredegar, c. Gall Anonim, d. Thietmar z Merseburga, e. Widukind z Korwei

.....

48. Jak nazywała się ciężka jazda turecka w XV stuleciu? (1 pkt):

- a. spahisi, b. janczarzy, c. mamelucy, d. „żelaznobocy”

.....

49. Które z wymienionych aktów prawnych zakazywały uwięzienia bez wyroku sądu? (2 pkt.):

- a. konstytucje clarendońskie, b. Wielka Karta Swobód, c. przywilej koszycki, d. przywilej jedlnieński-krakowski, e. przywilej mielnicki, f. Złota Bulla Karola IV

.....

50. Czym był *Dictatus papae*? (1 pkt):

- a. notatką z programem papieża Grzegorza VII, b. traktatem między papieżem a cesarstwem, c. zbiorem prawa kanonicznego, d. aktem uchwalonym na soborze laterańskim IV

.....

51. Kto prowadził misję chrystianizacyjną na Pomorzu w czasach Bolesława Krzywoustego? (1 pkt):

- a. św. Brunon z Kwerfurtu, b. św. Otton z Bambergu, c. bp Reinbern, d. Pięciu Braci Męczenników

.....

52. Jak nazywały się okręgi nadgraniczne w monarchii karolińskiej? (1 pkt):

- a. baliwaty, b. komandorie, c. marchie, d. seneszalie

.....

53. Gdzie władał Miecław (Masław)? (1 pkt):

- a. kraj Wiślan, b. Mazowsze, c. Pomorze, d. Wielkie Morawy

.....

54. Wskaż właściwe powiązania genealogiczne (1 pkt):

- a. Henryk Prawy (Probus) był synem Henryka Pobożnego.
b. Henryk Prawy (Probus) był bratem Henryka Pobożnego.
c. Henryk Brodaty był pradziadem Henryka Probusa.

.....

55. Pod którym panowaniem znajdowała się Szwecja podczas potopu szwedzkiego 1655 –1660? (1 pkt):

- a. Gustawa II Adolfa, b. Karola X Gustawa, c. Karola XI d. Gustawa I

.....

56. Za panowania którego władcy uchwalono konfederację warszawską? (1 pkt):

- a. Stefana Batorego b. Henryka Walezego c. Zygmunta Augusta d. żadnego z wymienionych

.....

57. Piechota wybraniecka została utworzona za panowania (1 pkt):

- a. Zygmunta Starego, b. Zygmunta Augusta, c. Henryka Walezego, d. Stefana Batorego

.....

58. Pokój po wojnach Rzeczypospolitej z Turcją w końcu XVII wieku został podpisany w (1 pkt):

- a. Karłowicach, b. Żurawnie, c. Chocimiu, d. Buczaczu

.....

59. Konstytucja 3 maja wprowadziła (1 pkt):

- a. monarchię elekcyjną, b. monarchię dziedziczną, c. monarchię stanową

.....

60. Księstwo Warszawskie utworzono po pokoju w (1 pkt):

- a. Tylży, b. Preszburgu, c. Campo Formio, d. Luneville

.....

61. Konfederacja barska miała miejsce (1 pkt):

- a. przed I rozbiorem Polski
b. między I a II rozbiorem Polski
c. między II a III rozbiorem Polski

.....

62. Sygnatariuszami traktatu wersalskiego ze strony polskiej byli (1 pkt):

- a. Józef Piłsudski, b. Ignacy Jan Paderewski, c. Roman Dmowski, d. Wincenty Witos

.....

63. Czy któreś z wymienionych państw we wrześniu 1939 r. zaatakowało Polskę, a jeśli tak, to proszę wskazać, które z nich? (1 pkt):

- a. Czechosłowacja, b. Czechy, c. Rumunia, d. Słowacja, e. Węgry, f. żadne z wymienionych

.....

64. Kiedy rozpoczęto burzenie Muru Berlińskiego? (1 pkt):

- a. 1989, b. 1990, c. 2004

.....